

Träsket, kyrkan & fästningen

Träsket, kyrkan och fästningen är en platsspecifik utställning, kulturell kraftsamling och konstnärlig samverkan kring existentiellt angelägna frågor, där Tingstäde liknar ett mikrokosmos som speglar en föränderlig och utmanade samtid. Konstnärer och tonsättare från Norden och Nordeuropa har bjudits in att skapa nya verk i dialog med tre närliggande miljöer och de teman som präglar dem, såsom ekologi, andlighet och militarisering.

Här får lokala erfarenheter spegla större frågor om människans relation till naturen, historien och varandra. Genom utställningen undersöks de berättelser, landskap och osynliga lager som närvarar i områdena kring träsket, kyrkan och fästningen i Tingstäde på Gotland. De tre platserna utgör sammanlänkade utgångspunkter och kalejdoskopiska raster som kompletterar och förskjuter varandras betydelser.

I en tid präglad av klimatförändringar, geopolitiska konflikter och samhällsomvandling väcker utställningen frågor om hur vi lever tillsammans med den värld vi är beroende av. När framtiden känns lika gåtfull som det medeltida Bulverket på träskets botten, öppnas rum för reflektion och spekulat

Genom installationer, ljudverk, performance och andra konstnärliga uttryck undersöks vad som lagras i en plats, vilka minnen och föreställningar som lever kvar och hur de fortsätter att forma vår förståelse av världen.

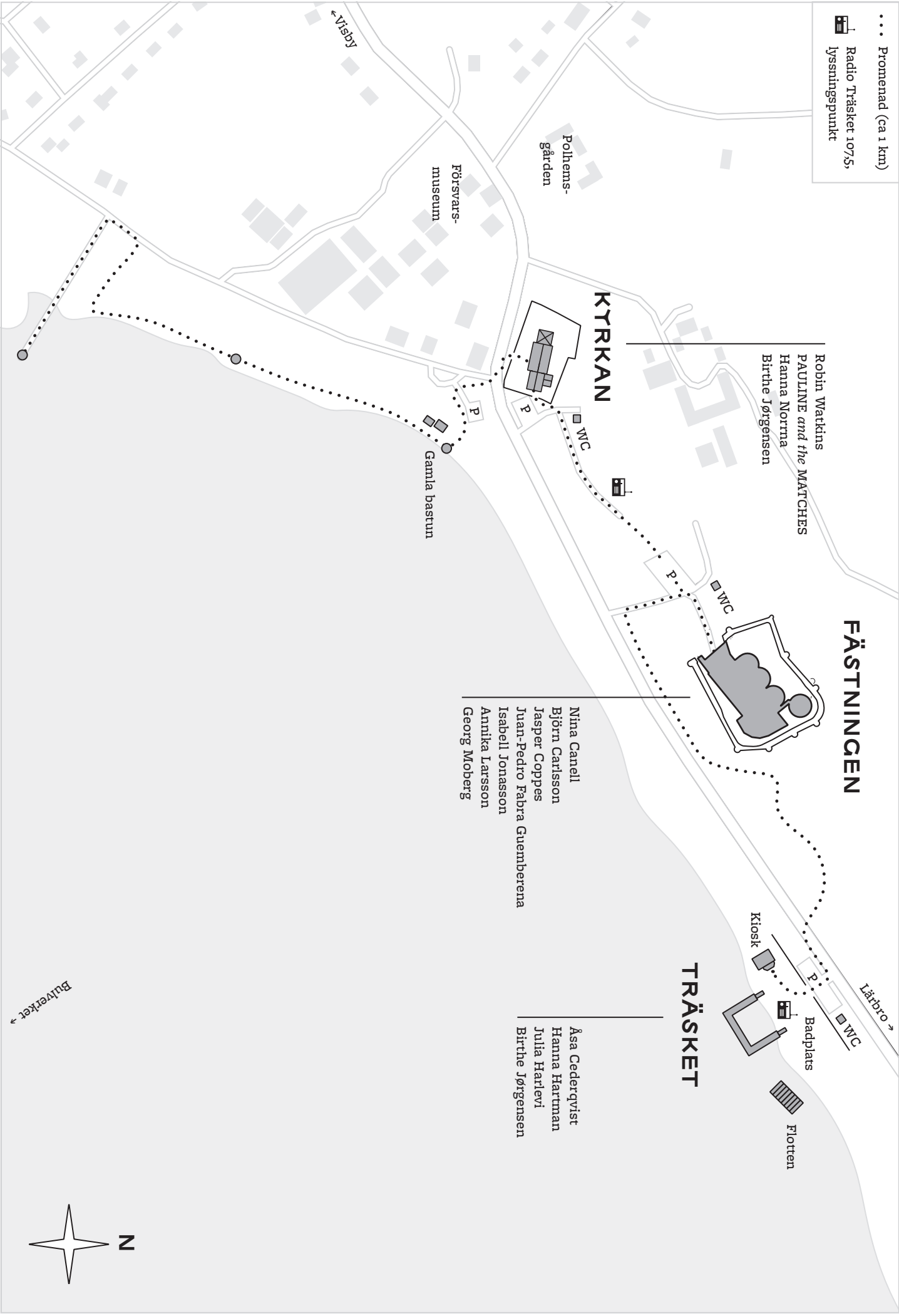
Besökaren bjuds in till en vandring i Tingstädes miljöer, där gränserna mellan ovan och under ytan, det materiella och immateriella, dåtid och nutid blir porösa. Utställningen rör sig mellan det synliga och det dolda, mellan myt och vardag, biologiska kretslopp, historiska skeenden och spekulativa framtider.

Den lokala historien speglar större geopolitiska rörelser, samtidigt som existentiella frågor om identitet, tillhörighet, sårbarhet, ansvar och hopp får ta plats.

Curatorer: Jonna Hägg, projektledare Konstfrämjandet Gotland, Angelica Blomhage, verksamhetsansvarig Gotlands Konstmuseum och Esaias Järnegard, verksamhetsledare Visby Internationella Tonsättarcentrum.

Medverkande konstnärer: Nina Canell (SE), Åsa Cederqvist (SE), Jasper Coppes (NL), Juan-Pedro Fabra Guembereña (UY/SE), Birthe Jørgensen (DK), Annika Larsson (SE), PAULINE and the MATCHES (UK), Hanna Norrna (SE), Robin Watkins (IRL/SE), samt tonsättaren Hanna Hartman (SE), performancekonstnären Liv Kristin Holmberg (NO), ljudteknikern Björn Carlsson (SE), författaren Isabell Jonasson (SE), kulturvetaren Julia Harlevi (SE) och träsnidaren Georg Moberg (SE, 1889–1974).

Det kollektiva lärandet: Utställningen har föregåtts av ett kollektivt lärande, vars program har letts av Konstfrämjandet Gotland och BAC under hösten 2025 och våren 2026. Programmet har utgjort en viktig del av utställningens framväxt, och har bjudit in publiken och konstnärerna till möten med människor och perspektiv utanför konstvärlden. Medverkat har präster, forskare, miljöaktivister, med flera. Bland programpunkterna fanns Hur låter vår närmiljö? ett vandrande seminarium med forskare inom klimat- och demokratifrågor från Linköpings universitet, en visning av konstnären Kalle Brolins film Freden på Gotland med samtal med Svenska Freds Gotland, samt en workshop med norska konstnären Ina Hagen och lokala klimataktivister.

PROGRAM

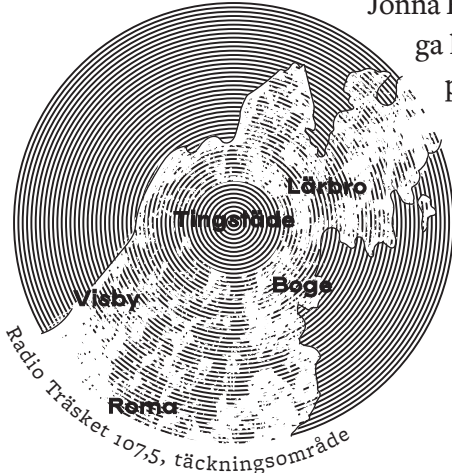
5/9	Vernissage
10:30	Kosmisk sinnlig vandring med Åsa Cederqvist. Samling vid Gamla bastun (vita huset nedanför kyrkan vid vattnet).
12:00	Invigning vid Tingstäde badplats med performance av PAULINE <i>and the MATCHES</i> .
15:30	Sinnligt spa med Åsa Cederqvist vid Gamla bastun.
12/9	Konsert med Hanna Hartman,
19:00	Tingstäde badplats.
13/9	Liveradio med inbjudna gäster,
13:00	Tingstäde badplats.
19/9	Performance av Liv Kristin Holmberg,
18–24	Tingstäde kyrka.

RADIO TRÄSKET 107,5

Radio Träsket 107,5, en temporär radiokanal som utgör en del av grupputställningen. Under perioden 6–19 september sänder kanalen dygnet runt på frekvensen 107,5 MHz i Tingstäde med omnejd.

I en orolig samtid, där cyberattacker och solstormar kan slå ut vår genomdigitaliserade värld, har radioamatörer över hela landet – som hållit detta till synes utdaterade men pålitliga medium levande – kontaktats av MSB som en del av beredskapsarbetet. Radio Träsket 107,5 knyter an till radiomediets återaktualitet genom att leka med formen och utforska potentialen i en lokal radiokanal. Samtidigt hämtar projektet inspiration från Tingstädes historia som plats för militär radiokommunikation, särskilt den tidigare kustradiostationen Tingstäde radio, som hade stor betydelse för Östersjöområdet under 1900-talet.

Radioantennen är placerad i Tingstäde kyrktorn och kanalen drivs av Björn Carlsson, tidigare radiotekniker på Sveriges Radio, tillsammans med utställningens curator Jonna Hägg. Sändningarna omfattar konstnärliga ljudverk, intervjuer, samtal kopplade till platsen och utställningens teman. Inslag produceras i samarbete med utställningens partners, konstnärer, tonsättare och lokalsamhället. Elever från Tonsättarskolan i Visby bidrar med jinglar, annonser och egna kompositioner som en del av sin utbildning.

Utställningen producerades av Konstfrämjandet Gotland i samarbete med Visby Internationella Tonsättarcentrum och Gotlands Konstmuseum/ Gotlands Museum. Utställningen genomförs i samarbete med Tingstäde fästnings kommitéordförande Åke Stenman och Norra Gotlands

pastorats kyrkoherde Martina Åkeson Wollbo. Samarbetspartners är BAC, Linköpings universitet, Svenska kyrkan, Tingstäde Hembygdsförening och Region Gotlands litteraturutvecklare. Med stöd av Kulturrådet, Region Gotland och Konstfrämjandet.

MEDVERKANDE

NINA CANELL (f. 1979) är konstnär baserad i Berlin och på Gotland. Hon arbetar främst med skulptur och installation och är internationellt uppmärksammad för sitt egensinniga förhållningssätt till tid, rum och material. I hennes konst står processer, situationer och skeenden i centrum, exempelvis vibrationer, energiflöden och materialens rörelser. Hon arbetar ofta med alldagliga ting och fenomen som damm, sten, elektricitet, spik, vatten och luft. Genom dessa material undersöker hon relationer och krafter som ofta är osynliga eller svåra att uppfatta. Canell samarbetar återkommande med konstnären Robin Watkins och är professor i skulptur vid Kunstakademie Düsseldorf.

BJÖRN CARLSSON (f. 1950) är ljudtekniker, radioproducent och ljudkonstnär baserad på Gotland. Sedan slutet av 1970-talet har han dokumenterat ljudbiotoper och producerat radioprogram med fokus på natur och ljud. Hans arbete omfattar även samarbeten med gotländska musiker, där naturljud möter improviserad musik. Under de senaste åren har han riktat sitt intresse mot undervattensmiljöer och börjat dokumentera de ljud som fiskar och andra vattenlevande organismer frambringar. Genom sitt lyssnande synliggör han ljudvärldar som annars förblir dolda för människan.

ÅSA CEDERQVIST (f. 1975) är konstnär baserad i Stockholm. Genom film, installation, skulptur, performance, ljud och augmented reality skapar hon interdisciplinära verk där experimentella materialmöten, kroppslig erfarenhet och berättelse samverkar. Hennes arbete kretsar kring förgänglighet, transformation och vår relation till jorden, naturen och varandra. Med fältstudier och ett utforskande av den mer-än-mänskliga världen och andliga praktiker undersöker hon hur våra rationella samhällssystem samspelar med intuition, ekologisk kollaps och våra tusenåriga instinkter. Hennes verk rör sig mellan det undermedvetna och det rationella, det flyktiga och det materiella, och bär på en övertygelse om att omsorg kan vara en handling av motstånd och hopp.

JASPER COPPES (f. 1983) är konstnär baserad i Amsterdam. Hans konstnärskap omfattar film, text, skulptur, arkitektur och ljud, där olika uttrycksformer kombineras och samspelar. Centralt i hans praktik är långvariga dialoger med specifika platser och de människor, material och andra entiteter som finns där. Genom dessa möten undersöker han hur platser förändras och hur olika former av liv och erfarenheter korsas. Hans arbeten växer ofta fram ur närvaro, lyssnande och en nära relation till den miljö där de skapas. På så sätt blir platsen inte bara en utgångspunkt utan en aktiv del av det konstnärliga arbetet.

JUAN-PEDRO FABRA GUEMBERENA (f. 1971) är konstnär baserad i Stockholm, Berlin och Montevideo. Han föddes och växte delvis upp i Montevideo och kom till Stockholm som flykting i slutet av 1970-talet. Erfarenheten av migration och att leva mellan olika platser har haft stor betydelse för hans konstnärskap. I sitt arbete undersöker han narrativ, bilder och erfarenheter som rör sig mellan det extrema och det sublima. Hans praktik omfattar flera medier och präglas av ett intresse för minne, identitet och förskjutningar mellan olika kulturella och geografiska sammanhang. Fabra Guemberena har ställt ut internationellt och hans konstnärskap rör sig ofta mellan det personliga och det samhälleliga.

JULIA HARLEVI (f. 1992) är kulturvetare med inriktning mot konstvetenskap och etnologi, uppvuxen i Tingstäde, baserad på Gotland. Hennes intresseområden omfattar utveckling och tillgängliggörande av historiska miljöer samt frågor kring hur platser och arkitektur formas och upplevs. Hennes etnologiska verk i utställningen bygger på intervjuer om människors erfarenheter och upplevelser av Tingstäde träsk.

LIV KRISTIN HOLMBERG (f. 1980) är performancekonstnär, organist, forskare och regissör. Hon arbetar med rituell teater, immateriellt kulturarv och relationen mellan tro och konst, och har genomfört konstnärliga produktioner både nationellt och internationellt. I hennes platsspecifika arbeten fungerar rummet ofta som en aktiv medskapare och utgångspunkt för att undersöka konstens förmåga att transformera en plats. Hennes konstnärliga praktik och forskningsprojekt *Kunstliturgien – om konstens gränser*, bygger på rituella performanceformer med rötter i utopisk filosofi. Genom egna liturgiska element skapar hon situationer för existentiella händelser och övergångar i livet. Arbetet kan beskrivas som en form av metafysisk verklighetsteater där konst, ritual och plats möts.

HANNA HARTMAN (f. 1961) är en svensk tonsättare och ljudkonstnär baserad i Berlin. Hon har utvecklat ett konstnärskap där musikens material inte främst hämtas ur instrumenten, utan ur världen själv: vardagliga objekt, mekaniska processer och naturens skiftningar. Genom noggranna insamlingar, bearbetningar och montage skapar hon klangfält där det välbekanta får en ny skrud och framträder som obevligt främmande. Hartmans musik präglas av en skulptural känsla för form, och ett fysiskt förhållningssätt till ljudet och hennes arbete har, under decennier, uppmärksammats internationellt med flera prestigefyllda priser.

ISABELL JONASSON (f. 1989) är författare baserad på Gotland. Hennes debutroman *Ett nytt, fräscht liv* utspelar sig i Visby och kretsar kring teman som sökande och självförverkligande, identitet, klass- och maktstrukturer. I sitt författarskap återkommer hon till relationer, makt och omsorg, och till människans försök att förstå sig själv och andra. Hon är utbildad på skrivarlinjen på Ölands folkhögskola, samt har läst sociologi och genusvetenskap på Södertörns högskola. I utställningen arbetar hon med ljud och installation som en förlängning av sitt textbaserade uttryck. Genom att låta texten ta rumslig och auditiv form undersöker hon hur berättelser kan upplevas på andra sätt än genom det skrivna ordet.

BIRTHE JØRGENSEN (f. 1975) är en dansk konstnär baserad på Gotland. Hon arbetar med bricà-brac, skulptur, text och ljud för att skapa distinkta, platsspecifika verk där kulturella identiteter möts och överskrider historiska tidsrymder. Hennes praktik rör sig mellan det egna ateljéarbetet, en bredd av samarbeten och tvärdisciplinära forskningsprojekt. I denna fria anda önskar hon tillföra omsorg och komplexitet till dagsaktuella, polariserande frågor som klimatförändringar och migration. År 2019 lämnade hon sin etablerade karriär som konstnär och lektor vid Glasgow School of Art för att bosätta sig i Slite, intill Sveriges största cementfabrik. Platsen och landskapet har sedan dess blivit en viktig del av hennes fortsatta konstnärskap.

ANNIKA LARSSON (f. 1972) är konstnär baserad i Berlin. Hon arbetar med tidsbaserad mediekonst, där tid och förlopp utgör centrala delar av verket, bland annat genom video, film och ljud. Med utgångspunkt i potentialen i mänsklig och icke-mänsklig queer performativitet undersöker hon gester, ritualer och handlingar, liksom beteendemönster som döljer eller utmanar maktstrukturer. Larsson är professor i Time Based Media vid Muthesius Kunsthochschule i Kiel, Tyskland.

GEORG MOBERG (1889–1974) var småländsk gruvarbetare och träsnidare, bosatt i Hellvi på norra Gotland. Under de långa vintrarna, då det slitsamma arbetet avstannade i kalkbrotten, satt han i sin lilla stuga i Hellvi och snidade. Han såg inte sig själv som konstnär och hade under sin livstid ingen större publik. Efter sig lämnade han en form av privat dagbok i skulpturform, där reflektioner över bland annat de två världskrigen han genomlevde och livserfarenheter som änklung efter två hustrur, ensamstående pappa, arbetare, socialist, kristen och naturälskare smälter samman i ett uttryck som relaterar till de gotländska medeltida kyrkornas former och mytologi, men som samtidigt är helt hans eget.

HANNA NORRNA (f. 1993) är konstnär baserad i Göteborg. Hon arbetar med vävning som en alkemisk och rituell praktik där tyst kunskap, spiritualitet, mytologi och materialitet vävs samman. Genom silkesodling, växtfärgning och vävning undersöker hon samband mellan passion, sårbarhet, kropp och helighet. En central del av hennes praktik är silkeslarven Bombyx mori, en art som domesticerats av människan under tusentals år. Under somrarna föder hon upp silkeslarver och följer deras förvandling till fjärilar, en metamorfos som återkommer som motiv och process i hennes arbete. Genom denna cykliska samvaro undersöker hon frågor om omsorg, domesticering och produktionsetik.

PAULINE AND THE MATCHES (Belinda Gilbert Scott f. 1961) är performancekonstnär och konstmålare, baserad nära bergen The Campsies i Skottland. Gilbert Scott kommer från en familj av framstående arkitekter och är utbildad scenmålare. Hennes konstnärskap präglas av en stark relation till naturen och ett återkommande miljöengagemang, där lekfullhet, svart humor och absurditet spelar en central roll. Hon arbetar med måleriets utvidgade funktion, där storskaligt måleri och kostymmåleri blir delar av rumsliga och mångfacetterade performativa sammanhang. *Pauline and the Matches*, en tysk förmanade saga för barn där en flicka, trots varningar från sina katter, leker med tändstickor och bränner upp sig, utgör en viktig utgångspunkt för hennes ambulerande och föränderliga performancegrupp. Berättelsen om Paulines olycka blir en bild av hur vi som oskyldiga barn förhåller oss till naturen.

ROBIN WATKINS (f. 1980) är irländsk-svensk konstnär baserad i Berlin. Hans gränsöverskridande praktik omfattar ljud, böcker och installationer och präglas av ett intresse för hur olika discipliner och uttrycksformer kan mötas. Watkins arbetar ofta tillsammans med andra kreatörer och använder samarbetet som ett sätt att utmana etablerade konventioner.